ಕುಂ. ಬಾ. ಸದಾಶಿವಪ್ಪ*

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಕಟ್ಟೆಗಳು-ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ

'ಕಟ್ಟೆ' ಎಂದರೆ ಎತ್ತರವಾದ ಸ್ಥಳ. ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಮುಖರು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಜನರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಒಂದು ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಕುಳಿತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಟ್ಟೆ ಎಂದು ಕರೆದಿರುವರು. ಕೆಲವೊಂದು ವೇಳೆ ಕಟ್ಟೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಿಡ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿರುವುದು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕೋಮಿನವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಜಗಳಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟೆಮನೆ ಗೌಡರಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರ ಗುರುಗಳು ಮತ್ತು ಇತರರ ಸಂಗಡ ಚರ್ಚಿಸಿ ಗೌಡರು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಕಟ್ಟೆ ಮನೆಗಳು ಕೆಲ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಗೌಡರನ್ನು ಅರಸರೇ ನೇಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. (ಕಂಚಿನ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ಈ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗುವುದು. ಕಟ್ಟೆಮನೆಯು ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಭೇದವೂ ಹೌದು.

ಕೋಟೆಯ ಮುಖ್ಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಅಲ್ಪದೂರದಲ್ಲಿ ಎದುರುಗಡೆ ಇಲ್ಲವೇ ಎಡ ಅಥವಾ ಬಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನರು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಆಳುವ ಅರಸ, ಗ್ರಾಮದ ಉತ್ಸವ ದೇವತೆಯ ಮೂರ್ತಿ, ಗುರುಗಳು, ಅರ್ಚಕರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ ; ಎದುರುಗಡೆ ಸೇನಾಧಿಪತಿಗಳು, ಸಚಿವರು, ಮಾನ್ಯರು, ಸೈನಿಕರು, ಪ್ರಜೆಗಳು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅರಸ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ ಸ್ಥಳವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಟ್ಟೆಗೆ ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆ ಎಂದು ಕರೆದಿರಬೇಕು. ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆಗಳ ರಚನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದು :

೧) ಪ್ರಜೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಉಂಟಾದ ಜಗಳ ತೀರ್ಮಾನ. ೨) ಹಬ್ಬ ಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆ. ೩) ವೀರರಿಗೆ, ಕುಸ್ತಿ ಪಟುಗಳಿಗೆ, ಕವಿ-ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಧಾನ. ೪) ಅನ್ಯ ಅರಸರನ್ನು ಗೆದ್ದು ಬಂದ ವಿಜಯೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ೫) ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಸಮಾರಂಭಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ. ಈ ಕಟ್ಟೆಗಳು ಯಾವಾಗ ? ಯಾವ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದವು ? ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಖಚಿತ ಆಧಾರಗಳು ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಕೆಲ ಗ್ರಾಮಗಳ ವಯೋವೃದ್ಧರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಕೋಟೆ ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಉಳಿದ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಈ ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕಂಡು ಬರುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಬಹು ಜನ ವಯೋವೃದ್ಧರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನುರಿತ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿರಬೇಕು. ಈ ತೆರನಾದ ಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಂಡರೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದ

* ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟರ ಕಾಂಪೌಂಡ್, ಹರಪನ ಹಳ್ಳಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಕೋಟೆಗಳು ಬಹುಪಾಲು ಹಾಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಳಾಗದೇ ಉಳಿದಿರುವ ಕೆಲವು ಕೋಟೆಗಳು ಅವುಗಳ ಮುಂದೆ ಕಂಡು ಬರುವ ಕಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಈಗಲೂ ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆಗಳೆಂದು ಕರೆದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಗ್ರಾಮ ದೇವತೆಗಳ ಅಥವಾ ಮರಗಳ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುವ ರೂಢಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

ಉದಾ :–೧) ದಸರಾ ದಿಬ್ಬ ೨) ಉಚ್ಚಂಗೆಮ್ಮನ ಪಾದಗಟ್ಟೆ ೩) ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕಟ್ಟೆ ೪) ಆಂಜನೇಯನ ಕಟ್ಟೆ ೫) ಬಸವಣ್ಣನ ಕಟ್ಟೆ ೬) ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಕಟ್ಟೆ ೮) ದುರುಗಮ್ಮನ ಪಾದಗಟ್ಟೆ ೯) ಆಲದ ಕಟ್ಟೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಕಟ್ಟೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರಸರು ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪುನಃ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಮರಳಿದಾಗ, ಗ್ರಾಮದ ಹೊರ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ತಂಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಮುಖರ ಮನೆಗಳ ಸುಮಂಗಲೆಯರು ಕಳಸ ಕನ್ನಡಿಗಳಿಂದ ಅರಸರನ್ನು ಗ್ರಾಮದ ಕರುಗಲ್ಲು ಬಳಿ ಮೇಕೆ ಕುರಿ ಮರಿಗಳನ್ನು ಬಲಿಕೊಟ್ಟು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಅರಸರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ದೇವತೆಯ ಉತ್ಸವ ಮೂರ್ತಿಗೆ ಈ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕರೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಈಗಲೂ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೋಟೆಗಳಿದ್ದ ಬಹುತೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಈಗಲೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಗಾತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವು ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಪಡೆದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಎರಡು ಕಟ್ಟೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುವವು. ೧) ಹೂವಿನ ಹಡಗಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಿರೇಕುರುವತ್ತಿಯ ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆ ೨) ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಂಪಿಯ ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆ (ಇದಕ್ಕೆ ಮಹಾನವಮಿ, ದಸರಾ ದಿಬ್ಬಗಳೆಂದು ಕರೆಯುವರು)

ಹಿರೇಕುರುವತ್ತಿ ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆಯು ಉತ್ತರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ : ೧೧೨ ಅಡಿ ಉದ್ದವಾಗಿಯೂ ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ : ೪೪ ಅಡಿ ಅಗಲವಾಗಿದ್ದು ೮ ಅಡಿ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಆಯತಾಕಾರದಲ್ಲಿದೆ.

ಇದು ಕೋಟೆಯ ಮುಖ್ಯ ದ್ವಾರದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೯೦೦ ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಕೋಟೆ ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಈ ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆಯ ಗಾತ್ರ ಬಹು ದೊಡ್ಡದು. ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಕಾರಣಗಳು ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ೧) ಹಿರೇಕುರುವತ್ತಿ ಗ್ರಾಮದ ಬಳಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿ ಪಶ್ಚಿಮವಾಹಿನಿಯಾಗಿ ಹರಿದಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ವಾರಣಾಸಿ ಎಂದು ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕರೆದಿದೆ. ೨) ಚಾಲುಕ್ಯ ಅರಸರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ (ಅಹವ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ) ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲಯಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ೩) ಲೋಕಾಭರಣ ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲು ಕಾರ್ಯ ಮಹಾಮುನಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದ್ದರು. ೪) ಚಾಲುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಮೊದಲ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಈ ನದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹಾರಿ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಜಲಸಮಾಧಿ ಹೊಂದಿರುವನು. ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಈಶ್ವರ ಲಿಂಗು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಶಂಕರಲಿಂಗುವೆಂದು ಕರೆಯುವರು. ೫) ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುವುದು. ೬) ಚಾಲುಕ್ಯ ಅರಸರು ಸಾಮಂತ ಅರಸರ ಮಧ್ಯ ಉಂಟಾದ ಜಗಳಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಗೆಹರಿಸುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳುಂಟು. ೭) ಚಾಲುಕ್ಯ ಅರಸರಿಗೆ ಈ ಸ್ಥಳ ಹೆಚ್ಚು ಪವಿತ್ರವಾದುದು.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆಯ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅರಸ ಬಲ ಭಾಗದ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಉತ್ಸವ ಮೂರ್ತಿ, ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ಆಸೀನರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಂಟಪದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಮಂಟಪದ ಐಗಳೆಂದು ಕರೆದರು. ಮಂಟಪದ ಐಗಳ ಮಠ ಮತ್ತು ಅವರ ವಾರಸುದಾರರನ್ನು ಹಿರೇಕುರುವತ್ತಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ

ಈಗಲೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೪೩ ಮತ್ತು ೧೯೫೧ರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವಾಗಿ ಹೊಸ ತರಹದ ಒಂದು ಮಂಟಪ ವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆದರ ಬಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮತ್ತು ಗಣಪತಿಗಳ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದವಾಗಿದ್ದು, ಇಂದಿಗೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೯೦ರಲ್ಲಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆಹವಮಲ್ಲನು ಚಾವುಂಡೋಜನೆಂಬ ಶಿಲ್ಪಿಯಿಂದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ದೇವ ರಿಗೆ ಆಹವಮಲ್ಲನೆಂದೂ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೊಗಳಿದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಉಳಿದ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಈ ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿರಬಹುದು.

ಹಂಪಿಯ ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆಯು ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮವಾಗಿ ೮೦ ಅಡಿ ಉದ್ದವಾಗಿಯೂ ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣ ೮೦ ಅಡಿ ಅಗಲವಾಗಿಯೂ ೨೩ ಅಡಿ ಎತ್ತರ ವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದು ಚೌಕಾಕಾರವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ಒರಿಸ್ಸಾ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಗೆದ್ದ ಮೇಲೆ ಆದರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಈ ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆ ಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಟ್ಟೆಯ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಪೋರ್ಚಗೀಸ್ ರಾಯಭಾರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವನು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಹಜಾರ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಗುಡಿಯ ನೆನಪು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಸುತ್ತಲೂ ಉಬ್ಬು ಚಿತ್ರ, ಬೇಟೆ ದೃಶ್ಯ ನೃತ್ಯ ಭಂಗಿ, ಪೌರಾಣಿಕ ಚಿತ್ರ, ಆನೆಗಳ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಒಂದು ಆಸನ ದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಬೇರೊಬ್ಬ ಬಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸು ವುದು ; ಅವನ ಪರ್ಸಿಯನ್ ಟೋಪಿ ಮೊನಚಾದ ಗಡ್ಡ ಕಾಣುವುದು. ಇದರಿಂದ ಲಾಂಘೆಸ್ಟೋರ್ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜರ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಪರ ದೇಶದ ರಾಯಭಾರಿಯನ್ನು ಈ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ಇದರ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬದ ದೃಶ್ಯ ಕಾಣುವುದು.

ಈ ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ದೇವರ ಉತ್ಸವ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಆದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ಹಾಗೂ ಅರಸು ಕುಳಿತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೆದ್ದ ಕುಸ್ತಿ ಪಟು ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿವರಾತ್ರಿ ಮತ್ತು ದಸರಾ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ದಸರಾ ದಿಬ್ಬ ಅಥವಾ ಮಹಾನವಮಿ ದಿಬ್ಬವೆಂದು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಕರೆದಿರುವರು.

ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಬ್ಬ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದೇವತಾ ಉತ್ಸವ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಈಗಲೂ ಈ ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆಗಳ ಮುಂದೆಯೇ ಜರುಗುವುವು. ಸಿಂಹಾಸನ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಉತ್ಸವ ದೇವತೆಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣ ಬಹುದು. ವರ್ಷದ ಇತರ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಈ ಕಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ.